Stockholms universitet

Kursanvisningar PSPH01-KBT, 25 hp

HT24-VT27 kursgrupp PTU24

Välkommen till kursen Psykoterapi under handledning, inriktning kognitiv beteendeterapi på psykoterapeutprogrammet! Kursanvisningarna utgår från den kursplan som är gemensam för psykoterapeutprogrammets inriktningar, men detaljerade anvisningar gällande undervisning, operationalisering av lärandemål och examination är specifika för inriktningen kognitiv beteendeterapi. Kursanvisningarna utgår från kursplanen för PSPH01, fastställd av styrelsen för Psykologiska institutionen 2024-04-30.

Kursens innehåll

Kursen syftar till att integrera teori och praktik avseende kognitiv beteendeterapi genom patientarbete under handledning samt i undervisningspass. Den egna utvecklingen som KBT-terapeut fokuseras parallellt med att ge aktuella patienter bästa tillgängliga evidensbaserade psykoterapi.

Kursen introduceras på termin 1 med föreläsningar och seminarium. På termin 2 påbörjas grupphandledningen som fortsätter fram till kursens slut och är indelad i två block där det första löper över terminerna 2-3 och det andra över terminerna 4-6.

Förväntade studieresultat

De förväntade studieresultaten är genomgående i samtliga delkurser och ska fördjupas och vidmakthållas genom hela kursen. För godkänt resultat på kursen skall studenten:

- Visa förmåga att på ett fördjupat sätt integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning.
- Visa förmåga att genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapier och behandlingsprogram.
- Visa förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt dokumentera dessa i enlighet med relevanta författningar, vårdetiska principer och hälso- och sjukvårdens lagstiftning.
- Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra bedömningar med beaktande av de mänskliga rättigheterna, vilket inkluderar reflektion kring mångfald och maktaspekter i psykoterapi.
- Visa fördjupad förmåga att etablera och aktivt arbeta med psykoterapeutisk allians.
- Visa förmåga att reflektera kring och aktivt arbeta med egna reaktioner och värderingar som kan påverka den psykoterapeutiska bedömningen och genomförandet av psykoterapin.
- Visa fördjupad psykoterapeutisk färdighet utifrån den egna metodens förutsättningar.
- Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Ovanstående studieresultat förtydligas i bedömningskriterier som är inriktningsspecifika, för KBT-inriktningen gäller ”Examinationsportfölj KBT”.

Undervisning

Kursen inleds med föreläsningar, självstudier (filmer, artiklar samt övningsmaterial i Athena) och seminarier på termin 1 som följs upp under termin 3 och termin 6. Den huvudsakliga undervisningen från och med termin 2 ges i form av psykoterapihandledning i grupp om maximalt fyra studerande.

Termin Poäng	**Termin 1** (3001) 1,5 hp	**Termin 2** (3002) 4,5 hp	**Termin 3** (3003) 5 hp	**Termin 4** (3004) 5 hp	**Termin 5** (3004) 5 hp	**Termin 6** (3006) 4 hp
Under-visning	Föreläsningar Självstudier Grupparbete	Handledning 40 tim	Handledning 40 tim Föreläsning	Handledning 40 tim	Handledning 40 tim	Handledning 40 tim
Exami-nation	Skriftlig uppgift/ seminarium	Examinations-portfölj	Examinations-portfölj Skriftlig uppgift/ seminarium	Examinations-portfölj	Examinations-portfölj	Examinations-portfölj Skriftlig uppgift/ seminarium

Handledaren är legitimerad psykolog och legitimerad psykoterapeut (KBT) med utbildning i psykoterapihandledning (KBT). Handledningsgrupperna bestäms av kursansvarig, studerande delas in i grupper tillsammans med andra som läser samma inriktning dvs. specialistinriktning respektive metodinriktning. För de förstnämnda ska också psykologspecifika professionsaspekter på det kliniska arbetet ingå i handledningen. Antal handledningstimmar à 45 minuter är 200. Handledningen är uppdelad i två olika block med olika handledare för att de studerande ska få erfarenhet av olika handledare och handledarstilar. Handledningen sker antingen på Psykologiska kliniken eller i av handledaren anvisad och av kursansvarig godkänd lokal.

Patientarbetet under block I fokuseras kring patienter med ångest-, depressions- och primärvårdsproblematik, och under block II kring patienter med mer komplex, komorbid eller ovanlig problematik inom det specialistpsykiatriska eller somatiska området. Patientarbetet bedrivs företrädesvis på psykoterapeutkandidatens egen arbetsplats, men kan även vid behov genomföras på Psykologiska klinikens mottagning i Albano.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras utifrån följande underlag:

- Handledares evaluering i slutet av varje termin

Examination av patientarbete under handledning görs varje termin genom examinationsportfölj där studentens aktuella prestationer och uppfyllelse av de förväntade studieresultaten dokumenteras av handledare och student.

- Framläggande av skriftliga uppgifter i slutet av termin 1, termin 3 och termin 6

Den första terminen examineras genom individuell skriftlig uppgift i lärplattformen (Athena). Mittkursexamination sker på termin tre med skriftlig uppgift och seminarium avseende behandlingsutvärdering. Slutexamination på termin 6 sker genom framläggande av skriftlig uppgift avseende etik, juridik, evidensbaserad praktik inklusive mångfald i psykoterapeutiskt arbete vid seminarium. Kursansvarig lämnar anvisningar för respektive examinationsuppgifter i början av respektive delkurs.

Nedanstående är obligatoriska inslag i kursen:

- ✓ Aktiv närvaro vid all handledning, inklusive att i förväg lämna in sessionsmaterial och inspelningar

- ✓ Deltagande i gruppdiskussioner samt att ta emot och omsätta återkoppling från handledare
- ✓ Genomförande av det psykoterapeutiska arbetet i enlighet med hälso- och sjukvårdens lagstiftning och yrkesetiska principer
- ✓ Genomförande av psykoterapeutisk bedömning och behandling med det antal och typ av patienter som anvisas av examinator

För KBT-inriktningen gäller att studenten ska genomföra bedömning och behandling med fem patienter. Avbruten behandling räknas endast undantagsvis och då om arbetet innefattat bedömning, analys och behandlingsplan. Vidare ska den studerande och handledaren en gång per termin gå igenom de förväntade studieresultaten och skriftligen dokumentera hur studenten förhåller sig till dessa. Inför samtalet bedömer handledaren studentens kompetens i kognitiv beteendeterapi med komptensskattningsskala (ACCS). Kompetensskattningsskalan används således som ett av flera underlag för att bedöma uppfyllandet av studieresultat samt som instrument för feedback och formativ bedömning.

Vid frånvaro beslutar examinator i samråd med handledare om kompensationsuppgift kan ges eller om frånvaron ska tas igen vid kommande kurstillfälle.

Betyg

Betygsättning sker med två-gradig skala - godkänd eller underkänd. För att få godkänt slutbetyg på kursen ska den studerande ha uppfyllt samtliga förväntade studieresultat och fullgjort examinationsmoment och obligatorier för varje termin.

Om en student blir underkänd vid ordinarie examinationstillfälle ska studenten informeras om underkännandet och skälen därtill i ett samtal med examinator och handledare. Examinator kan avbryta patientarbetet i utbildningen och även underkänna en student under pågående eller avslutad termin, om handledare eller examinator gör bedömningen att studenten uppvisar sådana brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för psykoterapeutisk behandling riskeras, eller att det finns risk för att studenten kan komma till skada. För vidare handläggning av ärende vid underkännande se gällande kursplan.

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns på Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken Mer information finns också på institutionens hemsida: https://www.su.se/psykologiska-institutionen/utbildning/under-utbildningen/plagiat-fusk-och-st%C3%B6rande-av-verksamheten-1.512308

Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare (självplagiat). Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete. Att låta en AI-chattbot skriva en text som mer eller mindre obearbetad lämnas in som studentens egen i försök att vilseleda examinator kan likställas med spökskrivning och/eller plagiat och är normalt att betrakta som fusk. Vad gäller användning av AI-chattbot i övrigt hänvisas till kursanvisningar och lärares anvisning.

Övrigt

Studenten ingår en förbindelse med Psykologiska institutionen angående villkor för handledd psykoterapi (blankett Studentförsäkran) på arbetsplatsen samt informerar och inhämtar samtycke från varje patient (blankett Samtycke).
Examinator kan medge den studerande befrielse från kravet att delta i viss obligatorisk undervisning om särskilda skäl finns och beslutar då om kompensationsuppgift kan ges eller om frånvaron ska tas igen vid kommande kurstillfälle.
Studenter kan av olika skäl behöva ta studieuppehåll under kursens gång, då denna sträcker sig över tre år, och individuell studieplan kan behöva upprättas. Studenten ska *alltid* meddela kursansvarig vid problem att genomföra kursen enligt ursprunglig tidsplan.

Kurslitteratur

Termin 1: Introduktion

Whittington, A. & Grey, N. ed. (2014) *How to become a more effective CBT therapist – Mastering metacompetence in clinical practice.* Wiley Blackwell. E-bok. Kap 1, 2, 4, 10.

Sverne Arvill, E., Hjelm, Å., Johnsson, L-Å & Sääf, C. (2020) *Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter.* 8 ed. Studentlitteratur.

Introduktionsfilmer och arbetsmaterial i Athena – kurssida PTU24-Psykoterapi under handledning.

Termin 1: Allians

Chapman et al. (2016). *Core dialectical behavior strategies for managing therapy-interfering behavior.* In Chapman, Alexander L.; Rosenthal, M. Zachary, *Managing therapy-interfering behavior: Strategies from dialectical behavior therapy*, 31-54, Washington, DC, US: APA

Lejuez et al. (2005). *The therapeutic alliance in behavior therapy*. Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training, 42(4), 456–468

Okamoto et al. (2019). *The therapeutic relationship in cognitive–behavioral therapy: Essential features and common challenges.* Practice Innovations, 4(2), 112–123.

Safran, J. D., Muran, J. C., & Eubanks-Carter, C. (2011). *Repairing alliance ruptures.* Psychotherapy (Chicago, Ill.), 48(1), 80–87

Tsai, M., Yard, S., Kohlenberg, R. J. (2014) *Functional analytic psychotherapy: A behavioral relational approach to treatment.* Psychotherapy, Vol 51(3), 364-371
https://padesky.com/newpad/wp-content/uploads/2012/11/socquest.pdf

Termin 2-3: Patientarbete och behandlingsutvärdering

Nezu, A. (2020) *When Psychotherapy Is Not Working: Ethical Considerations*. Cognitive and Behavioral Practice 27 (2020) 417-425.

Öst, L-G. (2016) *Att utvärdera psykoterapi och kritiskt granska psykoterapistudier.* Kap. 2 och 4. Natur och Kultur. Tillhandahålles via Athena.
Ytterligare artiklar och manualer för det individuella patientarbetet enligt handledares anvisningar.

Termin 4-6

Litteratur anges vid start av block II.

Kursansvarig/ Examinator

Aina Lindgren, Klinikchef, adjunkt
Albanovägen 6 , tel. 08-16 39 90
aina.lindgren@psychology.su.se

Examinationsportfölj PSPH01-KBT

Detta dokument följer studentens patientarbete och handledning över termin 2-6 i kursen. Varje termin antecknar handledaren närvaro, patientarbete samt progression i förhållande till förväntade studieresultat och delger kursansvarig. Återkoppling till studenten ges varje termin vid individuellt samtal och en plan för det fortsatta arbetet formuleras tillsammans med studenten. Studenten tar ansvar för att dokumentet ”följer med” vid byte av handledare samt inlämnas till kursansvarig vid slutet av kursen på termin 6.

Student: Kursgrupp: PTU24

Handledare block 1: Handledare block 2:

Del 1. Närvaro

Termin	Fullgjort närvaro	Komplettering	Kommentar
2			
3			
4			
5			
6			

Del 2. Patientarbete

Termin	Huvudsaklig problematik / KBT-metod	Datum/ hl-signatur BR	Ev. Kommentar
2			
3			
4			
5			
6			

Del 3. Evaluering av studieresultat

1. **Integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning på ett fördjupat sätt.**
   - ✓ Självständigt framställa fallformulering med god teoretisk förankring, evaluera dess tillämpning samt planera interventioner i samarbete med patienten
   - ✓ Kritiskt reflektera kring kognitiva och beteendeterapeutiska behandlingsprinciper och evidensbaserade metoder som är tillämpliga vid de aktuella tillstånden samt rekommendera åtgärder och interventioner utifrån detta

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

2. **Genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapier.**
   - ✓ Operationalisera psykiskt lidande, mäta beteenden och utvärdera diagnostik med hänsyn till kontextuella faktorer, mångfaldsaspekter och samsjuklighet
   - ✓ Självständigt utforma psykoterapier på ett sådant sätt att de kan utvärderas på ett kliniskt och vetenskapligt sätt, samt följa den uppgjorda behandlingsplanen alt. revidera denna vid behov

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

3. **Muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt dokumentera dessa i enlighet med relevanta författningar, vårdetiska principer och hälso- och sjukvårdens lagstiftning.**
   - ✓ Muntligt och skriftligt presentera relevant kliniskt material och problemställningar i handledning, med adekvat struktur, språkbruk och korrekta begrepp inom kognitiv beteendeterapi
   - ✓ Tillämpa relevanta lagstiftning om patientens säkerhet och delaktighet samt etiska principer vid redogörelse för åtgärder och behandlingsresultat

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

4. **Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra bedömningar med beaktande av de mänskliga rättigheterna, vilket inkluderar reflektion kring mångfald och maktaspekter.**
   - ✓ Redogöra för och reflektera kring mångfalds- och maktaspekter relaterade till psykoterapins genomförande
   - ✓ Uppmärksamma och reflektera kring omvärldsfaktorer som bör vägleda val av behandling

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

5. **Visa fördjupad förmåga att etablera och aktivt arbeta med psykoterapeutisk allians.**
   - ✓ Aktivt arbeta med alliansen med patienterna och kontinuerligt uppmärksamma och bedöma motivation till psykoterapi

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

6. **Visa förmåga att reflektera kring och aktivt arbeta med egna reaktioner och värderingar som kan påverka den psykoterapeutiska bedömningen och genomförandet av psykoterapin.**
   - ✓ Kontinuerligt uppmärksamma det egna terapeutiska beteendet och den professionella rollen, i relation till patienter och terapisituationen samt att vidta åtgärder för att möta ett identifierat utvecklingsbehov.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

7. **Uppvisa fördjupad psykoterapeutisk färdighet utifrån den egna metodens förutsättningar.**
   - ✓ Uppvisa basfärdigheter (enligt ACCS), metodfärdigheter, problemspecifika färdigheter och metafärdigheter i kognitiv beteendeterapi.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

8. **Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.**
   - ✓ Nyanserat och professionellt samarbeta med psykoterapihandledare och medstudenter i handledning
   - ✓ Reflektera över egen kunskap och utvecklingsområden, ta till sig information och återkoppling på patientarbetet från psykoterapihandledaren samt följa dennes råd

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			